

A schengeni együttműködés és Románia

DR. MÓRÉ SÁNDOR *

Bevezetés

Románia a 2007. január elseji történelmi jelentőségű csatlakozás óta teljes jogú tagja lett annak az államszövetségnek, amelynek 2004. május elseje óta Magyarország is tagja. A történelem kerekét visszaforgatni nem lehet, Románia uniós csatlakozása számunkra is történelmi jelentőségű, hiszen a trianoni határok valamelyest elhalványodtak, s e folyamat Románia schengeni övezethez történő csatlakozásával még inkább fölerősödik.

A XX. század tragikus történelmi eseményei folytán mesterségesen szétszakított térségek, régiók közti szabad átjárás biztosításával helyreállhatnak a szerves történelmi fejlődéssel kialakult gazdasági és közlekedési kapcsolatok, és honfitársaink százezrei számára válik egyszerűbbé családi, rokoni vagy baráti kapcsolataik ápolása. A schengeni csatlakozás így nemzetpolitikai szempontból is kiemelkedő jelentőségű esemény.

Jelen kutatásunk a Schengeni Együttműködés rövid bemutatását követően Románia schengeni csatlakozásának feltételeit, néhány jellemzőjét, állapotát kívánja bemutatni és – némely lényeges vonatkozása tekintetében – értékelni.

1. A SCHENGENI EGYÜTTMŰKÖDÉS

1.1. A Schengeni Egyezmény (Megállapodás)

Hosszú idő óta az európai integráció egyik fő alapeszményének lehet tekinteni a mozgás és a letelepedés szabadságát, melynek elengedhetetlen feltétele az európai egységet alkotó országok közötti határok lebontása. Bár már a Római Szerződésben is deklarálták a személyek, áruk, szolgáltatások

---

* egyetemi tanársegéd, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

és a tőke szabad mozgását, sokáig azonban érdemi változás nem történt. Az áttörést a Schengeni Egyezmény hozta meg.

Az Európai Politikai Együtműködés kudarcát követően a belső piac kiépítése adott új lendületet az igazságügyi együttműködés fejlesztésének. A tagállamok közötti belső határok eltörlése nemcsak a munkaerő és javak szabad áramlásának nyitott új teret, hanem a bűnözők helyzetét is megkönnyítette. Egyes tagállamok a megnövekedett bűnözés veszélyétől vezérelve kiegészítő rendelkezések elfogadásában állapodtak meg.¹

Eredetileg 5 közösségi tagállam (Németország, Franciaország és a Benelux államok) fogadta el a Schengeni Egyezményt (SE), melyet 1985. június 14-én írtak alá a luxemburgi Schengenben „a határellenőrzésnek a közös határon történő fokozatos megszüntetéséről”. A megállapodás egységes rendelkezéseket tartalmaz a közbiztonság erősítésére, a menekültügy, vízumpolitika, a határellenőrzés, valamint a rendőri és bűnügyi együttműködés területére. Tehát a Schengeni Egyezmény nem olyan szerződés, amely automatikusan az összes uniós tagállamra alkalmazható lenne, hanem az egyes közösségi tagállamok között létrejött nemzetközi egyezmény, amelyhez harmadik országok szabadon csatlakozhatnak.

A Schengeni Egyezménynek két része van:

- rövid távon az egyezmény részes államai a személyellenőrzés megkönnyítését célzó intézkedésekben állapodtak meg (SE I. cím 1–16. cikk), mely intézkedések már az egyezmény megkötését követő napon életbe is léptek.
- az egyezmény hosszú távú intézkedései rögzítették a belső határokon foganatosított határellenőrzések végleges lebontásával járó biztonsági deficitet kompenzáló intézkedések végrehajtását szolgáló programot (SE II. cím 17–27. cikk). Fontos célkitűzésként fogalmazták meg többek között a vízumpolitika és a beutazási feltételek harmonizálását, a kábítószerekre, robbanószerre és fegyverekre vonatkozó szabályok közelítését, a harmadik országok állampolgáira vonatkozó idegenrendészeti jog harmonizálását.

A részes államok számának növekedése mellett a Schengeni Egyezmény által szabályozott egyes kérdésköröket uniós jogszabályok részben már az

---

¹ Masika Edit – Harmati Gergely: *Egységes belbiztonsági és jogi térség Európában, Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban*, Miniszterelnöki Hivatal Integrációs Stratégiai Munkacsoportja Budapest, 1999. 145. o.

egyezményt megelőzően, részben azt követően szabályoztak. Tekintettel a Schengen-államok körének kiszélesedésére, valamint a Schengen-államok és az Európai Unió közötti sokrétű jogi, intézményi és funkcionális átfedésekre, értelmetlennek tűnt az Unió és a Schengen-államok közötti megkülönböztetés fenntartása. A Schengen-joganyag beépítése a közösségi jogba azonban két oldalról is problémásnak mutatkozott:

(i) egyrészt az Egyesült Királyság és Írország, amelyek nem voltak Schengen-államok, nem akarták a schengeni rendelkezéseket az uniós jogba való beépítés következtében indirekt módon elfogadni,

(ii) másrészt maguk a Schengen-államok is továbbra is kormányközi szinten kívánták szabályozni a közöttük fennálló rendőri és büntügyi együttműködést.

Végül az Amszterdami Szerződés 1997-ben egy jegyzőkönyv formájában beépítette a teljes schengeni joganyagot az uniós szerződésbe. A Tanács feladata volt eldönteni, hogy a Schengeni Egyezménynek mely cikkelyei (elsősorban azok, amelyek a vízum- és menekültpolitikával kapcsolatosak) kerülnek az első pillérbe, és melyek a harmadik pillérbe (a büntügyi és rendőri együttműködés szabályai). A schengeni joganyag kettébontása az uniós szerződés szerkezetének következménye volt.²

---

² A jogi helyzetet komplikálja, hogy az Egyesült Királyság és Írország nem kívántak/nak részt venni a Schengen-joganyag közösségi joggá vált részében, de a büntügyi és rendőrségi együttműködésben érdekeltek. Ezért az Egyesült Királyság és Írország részt vesznek a 39. cikk (jogsegély, rendőri információcsere), 40. cikk (határon átnyúló megfigyelés), 44. cikk (közvetlen kapcsolattartás), 46. cikk (spontán tájékoztatás), 47. cikk (összekötő tisztek), valamint a 73. cikk (ellenőrzött szállítmányok) rendelkezéseiben. Ezt a korlátozott mértékű részvételt opt-in-nek nevezik. Hasonló a helyzet Norvégiával és Izlanddal kapcsolatban, amelyek ugyan nem uniós tagállamok, de az Északi Unió tagjai, és ezért kezdettől fogva részt vettek a Schengen-joganyag végrehajtásában, alkalmazásában és fejlesztésében. A két ország csatlakozó állami státuszát főleg az indokolta, hogy az Északi Unió többi tagja (Dánia, Svédország és Finnország) a Schengeni Megállapodáshoz az Északi Útlevelunió fenntartása mellett csatlakozhasson. A Schengen-joganyagnak az uniós szerződésben való beillesztését követően is részt vesz Norvégia és Izland a büntügyi együttműködésre vonatkozó rendelkezésekben (39. 40. 44. 46. 47. 73. 126. és 130. cikkek), valamint tagja a SIS-nek. Figyelemre méltó, hogy a két skandináv állam részvétele szélesebb körű, mint a két uniós tagállamé. [Móré Sándor – Nagy Judit – Szilvássy György Péter: *Európai és nemzetközi közjog* (főiskolai jegyzet), Rendőrtisztviselői Főiskola, Budapest, 2008. 132. o.]

1.2. A Schengeni Végrehajtási Egyezmény

Az Egységes Európai Okmány hatálybalépését követően az EK-szerződés 7a cikke értelmében a személyek szabad mozgása a belső piac fő elemévé vált. Hamar kiderült azonban, hogy nem érhető el politikai konszenzus a tagállamok között a 7a cikk értelmezése során, miszerint a harmadik országok állampolgáira is kiterjedjen-e ez a szabadságelv, vagy csak a tagállamok polgáira, továbbá abban sem értenek egyet, hogy meddig terjedjen a Közösség hatásköre a kompenzációs intézkedések területén. A Római Szerződés 100c és 235 cikkei a személyekre vonatkozó harmonizációs intézkedések meghozatalához a Tanács egyhangú döntését kívánják meg, ezért azokban az esetekben, amikor az adott kérdésre nem terjed ki a Római Szerződés hatásköre, vagy pedig nincs egyöntetűség a tanácsban, a tagállamok kormányközi együttműködésre vannak utalva.³

A Schengeni Végrehajtási Egyezményt (SVE) a tagállamok 1990. június 19-én kötötték meg. A SVE államközi, nemzetközi jogi szerződés, a részes államok kötelesek annak rendelkezéseit betartani. Ennek érdekében akár nemzeti jogukat is kötelesek megváltoztatni. Általa első ízben támadt repedés az „egységes Európa” képen, s öltött intézményi formát a differenciált integráció.

A SVE rendelkezéseinek hatálybaléptetésére az egyezmény egy kétlépcsős rendszert irányzott elő, miszerint a ratifikációs okmányok letétele után először csak a Végrehajtó Bizottságról⁴ szóló szabályok léptek hatályba, és a

---

³ Nagy-Britannia például (szemben a Bizottság és az EK-tagállamok többségének a véleményével) a személyek szabad mozgásának szabadságát csak az EK-polgárokra leszűkítve értelmezte, és álláspontja szerint a harmadik országok állampolgárainak ellenőrzését továbbra is fent kell tartani, ami miatt a személyellenőrzés a belső határokon véglegesen nem is számolható fel. Anglia különálláspontja miatt ezért nem jöhetett létre közösségi szintű együttműködés a belső határokon foganatosított személyellenőrzés felszámolása és az azzal összefüggő kompenzációs intézkedések kérdésében. A mélyebb együttműködést szorgalmazó schengeni államok ezért ismételtelen csak kormányközi együttműködés keretében valósíthatták meg célkitűzéseiket. [Masika Edit – Harmati Gergely: *Egységes belbiztonsági és jogi térség Európában, Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban*, Miniszterelnöki Hivatal Integrációs Stratégiai Munkacsoportja Budapest, 1999. 147. o.]

⁴ Az SVE felhatalmazása alapján az Amszterdami Szerződés hatályba lépéséig létező Schengeni Végrehajtó Bizottság számos határozatot fogadott el, amelyek egy része a mai napig is hatályban van. A Tanács azonban sorban fogadja el azokat a normákat, amelyek fokozatosan kiváltják az egyezmény cikkeit és a Végrehajtó Bizottság határozatait. A határellenőrzésre vonatkozó részt, pl. egy közösségi rendelet, a Schengeni Határellenőrzési Kódex váltotta ki, míg a második generációs SIS II-re vonatkozó

SVE egyéb rendelkezéseinek a hatálybaléptetése külön határozattal történik. A határozat akkor lesz hatályos, azaz egy schengeni tagjelölt akkor válik teljes jogú taggá, ha egy erre kijelölt bizottság megállapítja, hogy fennállnak az egyezmény alkalmazásának feltételei, és a külső határellenőrzést ténylegesen foganatosítják. E szabályok szerint a SVE első lépcsőben 1993. szeptember 1-jén lépett hatályba, de a második lépcsőre, azaz a belső határok lebontására csak 1995. március 26-án került sor Belgiumban, Franciaországban, Hollandiában, Luxemburgban, Németországban, Spanyolországban és Portugáliában. Tehát ettől az időponttól beszélhetünk a schengeni elvek gyakorlatban történő megvalósításáról. A SVE kétlépcsős hatálybaléptetési mechanizmusát átemelték az EU keretei közé, így az unióba újonnan belépő államokra, köztük Romániára is érvényes, annak ellenére, hogy még nem tagja a schengeni övezetnek.⁵

1.3. A Schengeni Információs Rendszer

A Schengeni Információs Rendszer (SIS) nem más, mint a schengeni térség államai közötti kompenzációs intézkedések egyike, amelyre a belső határok lebontása és a szigorított külsőhatár-ellenőrzés miatt van szükség. Ennek az információs rendszernek a kiépítésével juttathatják el az egyes tagállamok más államok területére azokat a körözési vagy beutazási és tartózkodási tilalmi figyelmeztető jelzéseket, amelyek alapján a határellenőrzési, rendőri, idegenrendészeti stb. szervek az ellenőrzés során eljárnak. Ha a rendszer valamely személy, tárgy vagy jármű azonosításakor, a lekérdezés során találatot jelez, akkor a hatóság foganatosítja a figyelmeztető jelzést bevivő tagállam által kért intézkedést, tehát a személyt elfogja, a beléptetését a schengeni területre megtagadja, a körözött tárgyat lefoglalja stb.

A rendszer jellegét tekintve tehát személyek és tárgyak (pl. gépjárművek, okmányok) ellenőrzését szolgálja, amely tartalmaz hagyományos értelemben vett körözési adatokat személyekre és tárgyakra vonatkozóan, valamint schengeni beutazási és tartózkodási tilalmi listát is.

A SIS felállításának célja, hogy a tagállamok által szolgáltatott információk felhasználásával a schengeni térség egészében fenntartsák a köz-

---

két rendeletből és egy határozatból álló jogszabálycsomag az egyezmény teljes SIS-fejezetét váltja ki.

⁵ Masika Edit – Harmati Gergely: *Egységes belbiztonsági és jogi térség Európában, Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban*, Miniszterelnöki Hivatal Integrációs Stratégiai Munkacsoportja Budapest, 1999, 148. o.

rendet és a közbiztonságot, és segítsék az uniós jog rendelkezéseinek alkalmazását a személyek szabad mozgására vonatkozóan. Ez azt jelenti, hogy nemcsak a külső határokon, hanem az ország belsejében végzett rendőri vagy vám- és pénzügyőri ellenőrzés során is bármikor lekérdezhetővé válnak az összes tagállamból származó adatok. A beléptetési tiltólista, valamint az ellopott vagy elvesztett okmányok adataihoz minden idegenrendészeti hatóság hozzáfér, így a külképviseletek is.

A SIS alapjait az 1985-ös Schengeni Egyezmény elvi célkitűzéseit öt évvel később konkrét tartalommal megtöltő Schengeni Végrehajtási Egyezmény teremtette meg.⁶

A SIS a kijelölt rendőri, határellenőrzési, idegenrendészeti, vízumkiadó, vám- és igazságügyi szervek, a forgalmi engedélyek kiadására hatáskörrel rendelkező hatóságok, továbbá az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) és az Európai Igazságügyi Együttműködési Egység (Eurojust) számára biztosítja – szigorúan célhoz kötötten, hatáskörükhöz igazodóan – a személyekre, tárgyakra vagy gépjárművekre vonatkozóan bevitt figyelmeztető jelzésekhez való hozzáférést.⁷

A SIS-ben tárolt adatokon túl a tagállamok között rendkívül gyors kiegészítő információcserére is sor kerül, amennyiben a rendszer találatot jelzett. Ezen együttműködés letéteményesei az ún. SIRENE Irodák, amelyek kizárólagos kapcsolattartó pontként működnek és késedelem nélkül továbbítják az intézkedés foganatosításához szükséges összes kiegészítő információt.

Fontos szabály, hogy mindenkinek jogában áll hozzáférni a SIS-be bevitt, rá vonatkozó személyes adatokhoz és kérheti a téves ténybeli adatok helyesbítését, vagy a személyére vonatkozó, jogellenesen tárolt adatok törlését. Ezen túl mindenki számára biztosított a jogorvoslati lehetőség, hogy

---

⁶ A SIS adatbázisában ennek megfelelően a következő adatok szerepelnek: harmadik állambeli, azaz nem schengeni tagállambeli állampolgárok tekintetében beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzések, letartóztatandó és európai elfogatóparancs alapján átadásra vagy pedig kiadásra kerülő személyekre vonatkozó figyelmeztető jelzések, eltűnt személyekre vonatkozóan kiadott figyelmeztető jelzések, bírósági eljárásban keresett személyekre (büntetőeljárásban bíróság által idézett személyekre, büntetés letöltésére felhívott személyekre, tanúkra) vonatkozó figyelmeztető jelzések, személyekre és tárgyakra vonatkozóan leplezett megfigyelés vagy célzott ellenőrzés céljából kiadott figyelmeztető jelzések, lefoglalandó vagy büntetőeljárásban bizonyítékként felhasználandó tárgyakra vonatkozó figyelmeztető jelzések.

⁷ Ld. bőv. Fábíán Gyula: *Drept instituțional comunitar* Ediția a II-a *Cu referiri la Tratatul de aderare a României, Constituția UE, Tribunalul Funcției Publice și Eurojust*, Editura Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2006.

bármely tagállam bíróságához vagy a nemzeti jog szerint illetékes hatósághoz fordulhasson a rá vonatkozó figyelmeztető jelzéshez való hozzáférés, annak helyesbítése, törlése, megszerzése vagy a figyelmeztető jelzéssel kapcsolatos kártérítés céljából.

A SIS központi részének adatvédelmi ellenőrzési feladatát a Schengeni Közös Ellenőrző Hatóság látja el, amelyet a tagállamok e feladatra kijelölt adatvédelmi felügyelői alkotnak.

A második generációs rendszer, a SIS II. projektje tovább halad, annak ellenére, hogy a korszerűbb rendszert technikai okok miatt nem tudták a tervezett időben üzembe helyezni, így többször is csúszott a hatálybalépés időpontja.⁸

A SIS II. számos újítást jelent majd, így pl. lehetőséget biztosít biometrikus adatok (arckép és ujjnyomat) bevitelére pontos személyazonosítás végett. Lehetővé teszi továbbá az egyes figyelmeztető jelzések közötti összekapcsolást (pl. bankrablás gyanúsítottja és általa használt gépjármű). Általában megállapítható, hogy a hatályos schengeni végrehajtási egyezménybeli szabályozáshoz képest még nagyobb hangsúlyt helyez az egyén jogainak védelmére. A SIS II központi rendszerének üzemeltetési igazgatását pedig önálló igazgató hatóság végzi majd egy átmeneti, az Európai Bizottság által menedzselte időszakot követően.

2. SCHENGENRE VÁRVA

2.1. A schengeni csatlakozás már nem opció

Az 1999. május 1-jén hatályba lépett Amszterdami Szerződéshez csatolt schengeni jegyzőkönyv 8. cikkének értelmében minden olyan államnak, amely az Európai Unióhoz csatlakozik, kötelessége – kivétel nélkül – átvenni a schengeni acquist, mely magába foglalja a Schengeni Egyezményt,⁹ a Schengeni Végrehajtási Egyezményt,¹⁰ a Schengeni Egyezményhez csatlakozó

---

⁸Ld. bőv. U. o. 132-133. o.

⁹*Megállapodás a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről*, Hivatalos Lap L 239, 22/09/2000 o. 0013 – 0018 (Elérhető: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922\(01\):HU:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922(01):HU:HTML))

¹⁰*Egyezmény Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, a Benelux Gazda-*

országok csatlakozó szerződéseit, a Schengeni Bizottság határozatait, valamint a Tanács szabályainak azt a részét – rendelet, irányelv, határozat –, amelyben a schengeni jog továbbfejlesztéséről van szó. Korábban az Egyesült Királyság és Írország kapott „felmentést” az alkalmazás alól, de a schengeni rendőri együttműködésben ők is részt vesznek.

Románia 2007. január 1-jén csatlakozott Bulgáriával egyszerre az Európai Unióhoz. A Csatlakozási Okmányok két kategóriára bomlanak a schengeni joganyag tekintetében. Az I. kategóriás schengeni *acquis*-t már az EU-csatlakozás dátumától kell alkalmazni, míg a II. kategóriásat csak a teljes jogú schengeni taggá válástól lehet alkalmazni. Korábban az EU-hoz csatlakozó államok nem alkalmazhatták a schengeni előírásokat teljes jogú schengeni taggá válásukig. Azonban a „keleti kibővülések” tagállamainak viszonylatában már a schengeni *acquis* a közösségi és az uniós joganyag része, így azt alkalmazni kell a csatlakozást követően.

A teljes körű taggá válás további feltétele, hogy az adott állam ún. *schengeni értékelő ellenőrzésen* essen át a határellenőrzés, az adatvédelem, a vízumkiadás, a rendőri együttműködés és a SIS területén. Ennek keretében felméri, hogy megfelelő-e a jogi környezet, valamint hogy a végrehajtásban dolgozók ismerik-e, értik-e a schengeni előírásokat, képesek-e azokat alkalmazni, rendelkezésre áll-e a szükséges intézményi háttér és eszközpark.

Az ellenőrzést követően a Tanács egyhangú határozattal dönt az érintett EU-tagállam schengeni tagságáról.

2.2. A román strukturális szerkezet

A román kormány a schengeni taggá válás felkészülési erőfeszítéseinek centralizálása érdekében egy speciális és egyedülálló szervezetet hozott létre, amely koordinálja az összes csatlakozásban érintett szervezet és intézmény tevékenységét, valamint egyetlen tárgyaló partnerként jelenik meg a többi schengeni tagállammal szemben. E szervezetet a Schengeni Csatlakozásért Felelős Igazgatóságnak hívják és a Belügy- és Közigazgatási Minisztériumhoz tartozik, a vezetője államtitkári rangú személy.¹¹

---

sági Unió államai, a Németországi 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás Végrehajtásáról, Hivatalos Lap L 239, 22/09/2000 o. 0019 – 0062 (Elérhető: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922\(02\):HU:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922(02):HU:HTML))

¹¹ Ioan Bente: *A Román Rendőrség*, In: *Az Európai Unió tagországainak rendőrségei I., Nemzetközi Tudományos Konferencia* (szerk.: Valcsicsák Imre), RTF, Budapest, 2008. május 6., 45. o.

A 2007/1317-es számú kormányhatározattal létrehozott szervezet legfontosabb feladata a csatlakozási műveletek koordinálása és monitorizálása, úgy intézményi, mint jogalkotási szinten. E szervezet teljes felelősséggel tartozik a schengeni csatlakozási feltételek teljesítéséért. Az igazgatóság alatt hét szakszolgálat, valamint további szervek végeznek csatlakozással kapcsolatos tevékenységet.

A schengeni tagságra való felkészülés 2002. óta folyamatos, amely jogalkotási és intézményfejlesztési feladatot is jelent (eszközbeszerzések, infrastrukturális fejlesztések, képzések). Mindehhez Románia saját forrásai mellett PHARE-programok, valamint bilaterális tagállami segítségnyújtás keretében is kapott támogatást pénzügyi, illetve szakértői tanácsadás útján (ún. twinning programok).¹²

2.3. A taggá válás feltételei

A schengeni térségbe való belépés során a határátkelőhelyeken biztosítani kell a gyors és zökkenőmentes átkelés mellett a megfelelő ellenőrzést, másrészt pedig meg kell akadályozni a zöldhatárokon az illegális határátkelést. Ahhoz, hogy az egyezmény megfelelő biztonsági, közbiztonsági garanciát nyújtson a társult tagországok lakosainak, a külső határokat továbbra is csak a határátkelőhelyeken lehet átlépni, a meghatározott nyitvatartási időben, a határátkelőhelyen kívüli jogellenes határátlépés továbbra is büntetendő.

Mivel a belső határokon megszűnt a határellenőrzés és a határőrizet, kialakításra került egy olyan ellenőrzési rendszer, amely biztosítja a külföldiek ellenőrzését, szűrését, esetleges nyomon követését.

Az alábbiakban összefoglalva megtalálhatóak azok a technikai feltételek, amelyeket az Európai Unió Bizottsága vizsgál, és amelyek teljesítése alapján eldönti, hogy Romániát alkalmas-e arra vagy sem, hogy a kontinens egyik védőbástyája legyen.

(i) Törvény előkészítés, jogharmonizáció, reform:

- A schengeni csatlakozáshoz elengedhetetlen jogalkotói munkában és törvényelőkészítésben való részvétel (a schengeni határokon az ideiglenes ellenőrzés elrendelését és feloldását lehetővé tevő jogszabály; a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény; kormányközi megállapodás előkészítése a határforgalomról Szerbiával,

---

¹² U. o. 46. o.

Moldvával és Ukrajnával a schengeni vízumkiadási rendszerhez szükséges jogi keretek megteremtése, a biometrikus azonosítók vízumkiadási gyakorlatba, illetve útleveélbe illesztésének szabályozása).

- Megfelelő jogszabályi háttér szükséges ahhoz, hogy az EUROPOL Román Összekötő Irodája hozzáférhessen az ország bűnüldözési célú adatbázisaihoz.
- Bűnügyi együttműködésről szóló kétoldalú megállapodások előkészítése, a közös járőrszolgálatok gyakorlati megvalósítása a magyar és bolgár határon.
- Igazságügyi reformra és a korrupció elleni küzdelemre irányuló erőfeszítések. Románia uniós csatlakozásakor, Európai Együttműködési és Ellenőrzési Mechanizmust hoztak létre, amely célja, hogy segítse az országot az igazságszolgáltatási reform és a korrupció elleni hatékony fellépés útján.¹³

(ii) Technikai-infrastrukturális fejlesztések:

- A schengeni határokon álló, sürgősen és a forgalmat akadályozó épületek lebontásáról tervet kell készíteni. A leendő külső határokon létrehozott új határátkelőhelyeket pedig fel kell szerelni a szükséges modern számítástechnikai és távközlési eszközökkel.
- Új objektumok létesítése, a régiók korszerűsítése.
- Az összeurópai CheckNet migrációfigyelő és a nemzetközi bűnözés elleni rendszer meghonosítása, és eredményes működtetése.
- Szilárd és egységes informatikai háttér kialakítása a Belügyminisztérium felügyelete alatt. A számítógépes adatnyilvántartó rendszerek továbbfejlesztése, az adatvédelmi szabályok figyelembevételével. Az új rendszerben védett adatfeldolgozó központoknak kell működni, egységes adatátviteli és telekommunikációs infrastruktúrát hasznosítva. Ez lehetővé teszi saját rendszerük összekapcsolását a jelenleg használt Schengeni Információs Rendszerrel és a későbbiekben elinduló továbbfejlesztett változatával a SIS II.-vel.
- Az Egységes Digitális Rádiótávközlő Rendszer kiépítésével párhuzamosan a biztonságos és hatékony mobilkommunikáció feltételeinek a

---

¹³ Ld. bőv. Commission Decision 2006/928/EC of 13 December 2006 establishing a mechanism for cooperation and verification of progress in Romania to address specific benchmarks in the areas of judicial reform and the fight against corruption (OJ L 354, 14. 12. 2006, 56. o.)

megteremtése. Ez lehetővé teszi, hogy a mozgó egységek bármikor képesek legyenek adatokat fogadni és továbbítani.

- A román nemzetközi repülőterek termináljainak átalakítása és modernizációja.
- Schengeni Alap felhasználásával technikai eszközpark korszerűsítése a külső határookra és a mélységi ellenőrzésre hangsúlyozva.

(iii) A nemzetközi együttműködési képesség erősítése:

- Román összekötő tisztek továbbképzési célú kiküldése az Európai Határőrizeti Ügynökség intézményeibe. Ezzel párhuzamosan külföldi összekötőtisztek akkreditálása Romániában.
- Fókuszpont Irodák létrehozatala a leendő schengeni külső határokon, amelyek nemzetközi akciók támogatását, és a tapasztalatcserét szolgálják.
- Közös kapcsolattartási szolgálati helyek létrehozatala magyar és bolgár partnerekkel a hatékonyabb együttműködés érdekében. A határon átnyúló együttműködés hatékonysága érdekében ezeken a pontokon a szükséges informatikai, és távközlési fejlesztések megléte.
- Képzési programok keretei között a határrendészetben dolgozók megszerezzék a szükséges uniós, szakmai, jogi és nyelvi ismereteket.

(iv) Vízumkiadás és idegenrendészet:

- A vízumkiadó hatóságoknál a szükséges infrastruktúra, a megfelelő személyi állomány és a szükséges szakmai-nyelvi képzések megvalósításában való részvétel.
- A vízum- és idegenrendészeti nyilvántartás továbbfejlesztése, a biometrikus azonosításhoz szükséges technikai, infrastrukturális feltételek megteremtése, valamint ezen adatok felvételi és ellenőrzési rendszerének kialakítása.¹⁴

A legfontosabb látható jele Románia csatlakozásának az lesz, hogy a belső határt Magyarország felé bármely ponton át lehet lépni, anélkül, hogy személyellenőrzésre kerülne sor.¹⁵ Tehát egy román állampolgár „toronyiránt” is elmehet az Atlanti-óceánhoz, anélkül, hogy bárhol is határellenőrzésbe futnánk.

---

¹⁴ Móré Sándor, Nagy Judit, Szilvássy György Péter: *Európai és nemzetközi közjog*, Rendőrtisztviszti Főiskola, Budapest, 2008, 135–136. o.

¹⁵ Egyre inkább bizonyossá válik, hogy Bulgária is Romániával egyidejűleg válik schengeni tagállammá, így az ottani határszakaszon is megszűnik az ellenőrzés.

2.4. Az Európai Bizottság-i értékelések Románia felkészülésével kapcsolatban

Az Európai Bizottság 2007. január 1-jén Együttműködési és Ellenőrzési Mechanizmust hozott létre azon kötelezettségvállalások teljesítésének értékelésére, amelyeket Románia és Bulgária a csatlakozással kapcsolatban tett. A Bizottságot felkérték, hogy rendszeresen tegyen jelentést a fenti területeken elért haladásról. A Bizottság első jelentését 2007. június 27-én tette közzé, és azóta évente kétszer készít újabb jelentést.¹⁶

A jelentések, a tagállamok, a civil társadalmi szervezetek és szakértők által szolgáltatott információkra épülnek. A Bizottság számos küldöttséget indított Romániába és Bulgáriába, amelyekben a többi tagállam szakértői is részt vettek. A bizottsági jelentések figyelembe vették továbbá a román és bolgár kormány által az Európai Bizottság részletes kérdőíveire adott válaszaikat is. A bizottsági jelentéseket a két országra vonatkozó részletes technikai jelentések egészítik ki.

Románia 2007-es Európai Unióhoz való csatlakozását követően a fő problémát az okozta, hogy észak-keleti határa gyakorlatilag nyitott Moldávia irányába. „Sőt a romániai állampolgársági törvény lehetővé teszi a kettős állampolgárságot, ami csak Moldáviából 250-300 ezer igen különböző etnikai csoporthoz tartozó személy román állampolgársághoz való jogosultsághoz teremti meg. Másrészt Románia az Ázsiából és a Balkánról érkező migránsok és kábítószer-csempészet tranzitállomása.”¹⁷ Tehát román viszonylatban a fő veszélyt a befelé irányuló illegális migráció és a hozzá kapcsolódó szervezett embercsempész tevékenység jelentette.

Nyilvánvalóan Magyarország biztonságát közvetlenül befolyásolja e két ország határbiztonsági, valamint a kompenzációs és kiegyenlítő intézkedéseinek helyzete. A román–magyar államhatáron – Románia uniós csatlakozását követően – „az állampolgároknak a határellenőrzés során mindössze egyszer kell megállniuk, ahol a magyar és a román szervek közösen ellenőrzik az okmányokat.”¹⁸ Ez az ún. „egymegállásos”¹⁹ rendszer, Románia teljes jogú schengeni tagságával megszűnik.

---

¹⁶ Ld. bőv. Progress Report on the Cooperation and verification mechanism – procedural aspects, MEMO/07/260, Brussels, 27 June 2007.

¹⁷ Ritecz György: *Az illegális migráció és az EU-csatlakozás hatása a Magyar Határőrség zöldhatár őrzetére*, PhD értekezés. ZMNE Budapest, 2002, 69–70. o.

¹⁸ Sallai János: *A bel- és igazságügyi együttműködés általános jogi tudnivalói*, Hans Seidel Alapítvány, Pro Renovanda Cultura Hungarie Alapítvány, Budapest, 2004.

2.4.1. Technikai értékelések

A 2010-es technikai jellegű jelentések alapján Románia számítástechnikai, illetve az informatikai háttér menedzselésével kapcsolatosan elmondhatjuk, hogy komoly fejlődés tapasztalható az utóbbi időben, hisz prioritást élvező pályázatok segítik a SIS bevezetéséhez szükséges informatikai háttér megteremtését, az országos szintű, egységes adatbázis létrehozását, valamint sikerült egy olyan országos szintű belső rendőri informatikai hálózat kiépítése is, amely szavatolja az elektronikus iratok és adatok biztonságos tárolását, továbbítását, vagyis az adatforgalmat.²⁰

A nemzetközi együttműködés Romániában két igen fontos irányban működik. Az egyik a szomszédos országokkal történő együttműködés fejlesztése, és a legfontosabb ebben is az operatív vonalon az információ- és adatcsere, illetve az, hogy ez minél rövidebb úton, gyorsabban történjen meg. A másik irány a román állampolgárok által külföldön elkövetett bűncselekmények számának csökkentése, illetve lehetőség szerint felszámolása.

Nagyon fontos lépések történtek a rendészeti intézmények közötti együttműködés területén. Itt elsősorban a „belső” intézményeket emelnénk ki, a Trident Románia és Reflex nevű projektet, amelyek a határokon átnyúló bűnözés felszámolásával foglalkoznak.²¹

Románia 2008-ban csatlakozott a Prümi Szerződéshez (PSZ), amely jelenleg Európában a belső biztonság érdekében folytatott nemzetközi együttműködés legmagasabb szintű megvalósítását célozza meg. A PSZ a határokon átnyúló együttműködés fokozása érdekében, a kölcsönös információcsere alapjául a tagállamok közötti automatizált adatkeresést, azaz számítógépes hálózat útján történő lekérdezést célozza meg a releváns adatbázisokban.²²

---

¹⁹ Az EU-hoz történő csatlakozást követően 2004. május 1-jétől a belső határos közúti határátkelőhelyeken találkozhatunk ezzel az „egymegállásos” ellenőrzéssel.

²⁰ A román kormány nyilatkozata szerint Románia a külső határok ellenőrzésére a francia–német EADS cégtől vásárolt utolsó generációs berendezéseket, és a SIS adatainak kezelésére szolgáló számítástechnikai géppark is a legújabb elemekből áll. [<http://www.schengen.mai.gov.ro/> (2011. 08. 12)]

²¹ Ld. bőv. Ioan Bente: A Román Rendőrség, In: *Az Európai Unió tagországainak rendőrségei I., Nemzetközi Tudományos Konferencia* (szerk.: Valcsicsák Imre), RTF, Budapest, 2008. május 6., 45–46. o.

²² A PSZ-ben szabályozott együttműködési formák különösen: nemzeti DNS adatbázisok létrehozása, DNS-profilok automatizált keresése, összehasonlítása; ujjlenyomat-adatok automatizált keresése; gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált keresése; sze-

Ezért elengedhetetlen a tagállamok nemzeti adatvédelmi előírásainak hangsúlyos szerepe az együttműködés során. Ezen közvetlen hozzáférési lehetőség azonban aggályokat ébresztett a Bizottságban úgy Románia, mint Bulgária vonatkozásában, hiszen mindkét országban magas szintű a korrupció, így nyilvánvalóan megnövekedhet a visszaélések kockázata is.

2.4.2. A Bizottság 2010-es országjelentése

A román és bolgár igazságügyi reformra és korrupció elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseiről szóló, 2010-es jelentések eltérő képet adnak a két országról. Míg Bulgária felvállalta a reformokat célzó erőfeszítéseket és jelentős eredményeket ért el, Románia elveszítette lendületét a haladás érdekében tett erőfeszítések terén.

A jelentés fontos hiányosságokra mutat rá. Az igazságszolgáltatás vezetésének mindkét országban több felelősséget kell vállalnia a reformok eredményessége érdekében. E folyamat irányának kijelöléséhez a jelentések egy sor, a két ország által végrehajtandó konkrét ajánlást tartalmaznak.

Bulgária korábban módosító javaslatokat fogadott el a büntetőeljárás szabályozására, így több vádemelést tud felmutatni a magas szinten elkövetett korrupciót és a szervezett bűnözést érintő ügyekben. Azonban továbbra is túl kevés bírósági szakaszban lévő ügy zárul le. Javítani kell a rendőrség, az ügyészség és a bíróságok szakmai gyakorlatát. Az igazságszolgáltatás személyzetének gyakrabban kell kezdeményeznie, és határozottabb felelősségérzetről kell tanúbizonyságot tennie. Az állami pénzeszközöket hatékonyabban kell védeni a csalással, korrupcióval szemben.

A Romániáról szóló jelentés fontos hiányosságokra mutat rá az igazságügyi reform előrehaladása érdekében tett erőfeszítésekben. Az igazságszolgáltatás vezetése nem tanúsított hajlandóságot az együttműködésre és a reformok érdekében való felelősségvállalásra. Továbbra is alapvető problémát jelent, hogy az igazságszolgáltatási folyamat nem hatékony, az ítélezési gyakorlat pedig nem következetes. Ezenkívül az igazságszolgáltatás elszámoltathatóságát és a fegyelmi eljárásokat kell javítani (számukat, lefolyásukat, a célszemélyeket stb.).

---

mélyes adatok átadása; terrorcselekmények megelőzését célzó intézkedések (információ átadásának lehetősége); közös műveletek (közös járőrözés); segítségnyújtás jelentős események, katasztrófák és súlyos balesetek esetén.

Az értékelés szerint a Nemzeti Integritási Ügynökség (ANI) létrehozásáról és működéséről szóló 2007/144-es számú törvény²³ 2010-es módosítása komoly visszalépést jelentett. Az Európai Bizottság véleménye szerint ezen módosítás Románia csatlakozáskor vállalt kötelezettségeinek egyértelmű megsértését jelentette, veszélyeztetve az ügynökség eddig elért eredményeinek továbbvitelét. Következésképpen a Bizottság felszólította Romániát, hogy tartsa tiszteletben kötelezettségeit, és találja meg a legmegfelelőbb jogi eszközt az ANI arra vonatkozó hatásköreinek visszaállításához, hogy a jogalap nélküli vagyoni előny tényleges elkobzását javasolhassa.²⁴

Pár nappal a bizottsági jelentés nyilvánosságra hozatalát követően a román alkotmánybíróság alaptörvénybe ütközőnek nyilvánította a 2007/144-es számú törvény azon rendelkezését, amely nem teszi lehetővé, hogy megalakuljanak a romániai ítélőtáblák mellett működő, bírákból álló vagyonvizsgáló bizottságok.²⁵

A fentiekkel kapcsolatban, de általánosan is elmondhatjuk, hogy a romániai jogalkotás minősége sok esetben nem megfelelő. Az alacsony színvonalú jogpolitika következtében az új jogszabályok stabilitási foka sem nagyobb, mint a korábbiaké, és rövid időn belül követik egymást a módosítások. Általánossá kellene tenni a kötelező hatásvizsgálatot és megszüntetni az egyes módosítások „tűzoltás-jellegét”.²⁶

2.4.3. A Bizottság 2011-es országjelentése

A 2011-es Bizottsági jelentés alapján fontos előrelépésnek számít, hogy az igazságügyi minisztérium konzultációt kezdeményezett az igazságügyi reformról szóló stratégiáról. A román Bírói Tanács elkészítette javaslatait a bírói kart érintő fegyelmi vétségek súlyosságuk szerinti osztályozására, megfelelő mértékű büntetések bevezetése mellett kiterjesztette a szankcionálási köröket is. A Európai Bizottság jogi szabályozást tart szükségesnek ezen javaslatok implementálására.

---

²³ Legea nr. 144/2007 privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, Monitorul Oficial, Partea I nr. 359 din 25/05/2007.

²⁴ *Report on Progress under the Co-operation and Verification Mechanism in Romania*, MEMO/10/347, Brussels, 20. July 2010.

²⁵ Decizia Curtii Constitutionale 415. din 14. 04. 2010.

²⁶ Veress Emőd: *Törvénykönyveink állapota*, Romániai Magyar Jogtudományi Közlöny 2006/3, 120. o.

2010-ben a parlament elfogadta a Polgári eljárási törvény módosítását²⁷ és az új Büntető-eljárási²⁸ törvényt, amelyek – az új Polgári törvénykönyvvel együtt²⁹ – 2011. október 1-jén léptek hatályba fontos lehetőséget kínálva a román igazságszolgáltatási rendszer alapos reformjához. Az új törvénykönyvek egységesítik a joggyakorlatot, valamint jelentősen lerövidítik a bírósági eljárások időtartamát: egyrészt megszűnik a felek azon lehetősége, hogy rosszhiszeműen késleltethessék az eljárást, az alkalmazandó jogszabályok alkotmányellenességére hivatkozva, illetve a bírák személye elleni kifogásokkal, másrészt súlyos szankcionálási lehetőségek jelennek meg a bírákkal és más tisztviselőkkel szemben, amennyiben nem tartják tiszteletben a törvényekben előírt határidőket.

A reformfolyamat fenntartása érdekében a Bizottság felkéri Romániát, hogy a parlament erős támogatására építkezzen az eljárási törvénykönyvekkel kapcsolatban, és más területeken is nyilvánítsa ki politikai eltökéltségét.³⁰

Kiszámítható, stabil szabályozásra van szükség Romániában a jogbiztonság érdekében, mert – véleményünk szerint – amit az igazságszolgáltatáshoz forduló személyek sokszor „korrupció” néven emlegetnek, annak nem sok köze van a megvesztegetéshez, hanem a jogbizonytalanság miatti elkeseredésüket fejezik ki.

A Bizottság kedvezően ítélte meg az Országos Korrupcióellenes Osztály (DNA) tevékenységét, melynek eredményeként jelentős számú személy ellen emeltek vádat, közöttük egy európai parlamenti képviselő, három volt miniszter, két volt államtitkár és több bíró ellen is. Ugyanakkor kritikaként fogalmazta meg, hogy a parlament szavazással utasította el két volt miniszter és egy szenátor előzetes letartóztatását.

---

²⁷ 2010/135. számú Polgári eljárási törvénykönyv: Monitorul Oficial, Partea I, nr. 486 din 15. iulie 2010.

²⁸ 2009/297, számú Büntető-eljárási törvénykönyv: Monitorul Oficial 505/2011, aplicabil din 1.10. 2011. 1968-ban került elfogadásra, és a rendszerváltás óta több mint harmincszor módosították.

²⁹ 2009/287 számú új Polgári törvénykönyv: Monitorul Oficial, Partea I nr. 505 din 15 iulie 2011.

³⁰ Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare, Bruxelles, 18.2.2011. COM(2011) 80 final.

Hátrányt jelent Bukarest számára az is, hogy a közelmúltban személycserék történtek a belügyi tárca élén³¹ és a schengeni csatlakozás ügyében illetékes szakértői gárda körében is.

Az Európai Bizottság értékelte, hogy Románia az ajánlásoknak megfelelően módosította a Nemzeti Integritási Ügynökség (ANI) létrehozásáról és működéséről szóló 2007/144-es törvényt. A módosítások következtében az ANI javasolhatja a jogalap nélküli vagyoni előny tényleges elkobzását, valamint bevezetésre került néhány új rendelkezés is, amelynek célja a jogi keretek hatékonyságának a növelése. A Bizottság szerint a hatékonyságát az elért új eredmények fogják bizonyítani. Kritikaként fogalmazódott meg, hogy a parlament jelentősen csökkentette az ANI 2011-es költségvetését. Ez a költségvetés-csökkentés akadályozhatja a vagyonyilatkozatok közzétételét, így sérülhet a vagyoni viszonyok átláthatósága és az ANI által végzett ellenőrzések hatékonysága.

A Bizottság felkéri Romániát a hiányosságok sürgős orvoslására, hogy a reformfolyamat tovább folytatódjon, és új lendületet kapjon. Továbbá alakítson ki szoros és építő jellegű együttműködést a különböző politikai és igazságügyi szereplők között, és erősítse a bírói kar reform melletti elkötelezettségét.³²

Következésképpen elmondhatjuk, hogy az Európai Bizottság részéről további segítségnyújtásra és megfigyelésre van szükség a Romániában és Bulgáriában zajló reformfolyamatok támogatására mindaddig, amíg valamennyi értékelési kritérium teljesül.

---

³¹ Vasile Blaga belügy- és közigazgatási miniszter 2010. 10. 27-én lemondott a rendvédelmi szervek tüntetése miatt. A kormány 25%-os fizetéscsökkentése után a rendvédelmi szervek tiltakozásként az utcára vonultak, s többen közülük sapkájukat megtaposták. Az állam- és kormányfő, elfogadhatatlannak tartva ezt a viselkedést, visszautasították a személyi védelmüket biztosító rendőri szolgálatásokat.

³² *Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare*, Bruxelles, 18.2.2011. COM(2011) 80 final.

2.4.4. A tervezett csatlakozás elhalasztása

Franciaország és Németország 2010 decemberében Románia és Bulgária 2011 tavaszára tervezett schengeni csatlakozásának elhalasztását kérte az Európai Bizottságtól. A két nyugat-európai ország belügyminiszterei közös levélben kifejtették: *„Nem teljesült minden feltétel a két ország schengeni csatlakozásához. Párizs és Berlin álláspontja szerint ugyanis még mindig hiányos a két ország felkészültsége a biztonság és az igazságszolgáltatás terén, és még mindig nem sikerült leszámolni a korrupcióval és a szervezett bűnözéssel.”*³³

A két ország álláspontja szerint az említett hiányosságok súlyos következményekkel járnának az Európai Unió belső biztonságára nézve, mivel sebezhetővé teszik a külső határokat és a schengeni adatbázist. Nehéz megmondani, hogy a halasztás milyen hosszú lehet, hiszen a francia és a német belügyminiszter levele erre vonatkozó konkrét javaslatot nem tartalmaz.

2011 szeptemberében a holland bevándorlási miniszter – egy parlamenti beszédében – kifogásolta, hogy egyik balkáni állam sem tett elegendő lépéseket a korrupció leküzdése érdekében, ezért Hollandia nem támogatja csatlakozásukat. Ezen álláspont mellett foglalt állást Finnország is.³⁴ Figyelembe véve azt a tényt, hogy a két ország csatlakozásához – az alapszerződések értelmében – a schengeni övezetbe tartozó valamennyi tagállamnak az egyhangú döntésére van szükség, nem lesz könnyű feladat a csatlakozás megvalósítása.

A CCSB közvélemény-kutatásai szerint a schengeni csatlakozás az alábbi okok miatt csúszott: 42% a korrupció, 12% a politikai helyzet, 11% a romák helyzete, 10% az igazságszolgáltatás problémái, 10% alatt egyéb okok miatt.³⁵

Traian Băsescu román államfő nyilatkozata alapján „Románia teljesítette a schengeni tagsághoz szükséges technikai elvárásokat. Az ügy sajnálatos módon átpolitizálódott. (...) Minden schengeni feltételnek megfelelőnk, hisz Románia integrált biztonsági rendszert fejlesztett ki, megerősítette együttműködését a Frontex-szel és a legmodernebb eszközökkel harcol az illegális bevándorlás ellen.”³⁶

---

³³ <http://www.kronika.ro/index.php?action=open&res=46047> (2011. 03. 18.)

³⁴ http://www.novinite.com/view_news.php?id=134231 (2011. 12. 02.)

³⁵ http://www.impulzus.ro/Keshet_a_schengeni_csatlakozas/hirek/17577 (2011. 03. 18.)

³⁶ <http://stiri.rol.ro/basescu-cerem-aderarea-romaniei-la-spatiul-schengen-in-baza-regulilor-stabilitate-679422.html> (2011. 12. 02.)

A német belügyminiszter 2011 szeptemberi nyilatkozata szerint a két ország fokozatosan válhat részesévé a schengeni rendszernek: az első fázisban a repülőtereken és a vízi közlekedésben szüntetik meg a határ-ellenőrzést, a második szakaszban pedig a szárazföldi határátkelőhelyeken. Pintér Sándor magyar belügyminiszter még a magyar elnökség ideje alatt jelezte, hogy elképzelhető a kétlépcsős csatlakozás.³⁷

Összegzés

Románia schengeni felkészültségének megítélését kedvezőtlenül befolyásolja az igazságszolgáltatási rendszer reformjának lassúsága, fokozatossága és lépcsőzetessége. Ebből következik, hogy az igazságszolgáltató szervek nem tudnak kellő hatékonysággal fellépni a korrupció ellen.

Az Európai Bizottság komolyan figyelembe veszi a schengeni csatlakozás folyamatának elemzésekor a bevándorlási politikával kapcsolatos gondokat is, ahol nem a romániai romák nyugat-európai kivándorlása jelenti a fő problémát,³⁸ hanem a Törökország és Moldávia irányából Románián keresztül vezető migrációs útvonalak. A problémát csak fokozza, hogy „a Balkán az utóbbi időben három fő bűnözési területen mutat aktivitást: a drogcsempészetben, az illegális migráció terén és a gazdasági bűncselekményekkel kombinált korrupció tekintetében.”³⁹

Románia teljes jogú schengeni csatlakozásával a román–magyar államhatáron megszűnik az okmányok ellenőrzése. Ez rövid távon Magyarország egyfajta tehermentesülésével is járhat, hisz a bűnözői csoportok a kevesebb tapasztalattal rendelkező Romániát és Bulgáriát fogják elsősorban célpontnak tekinteni. Hosszú távon viszont veszélyforrást jelenthet, hogy ha a román és főleg bolgár rendőri szervek nem boldogulnak a kihívásokkal. Ebben az esetben a bűnözői csoportok nagyon könnyen elérhetik Magyarországot és utána a többi schengeni tagállam területét.

---

³⁷ <http://vilag.transindex.ro/?hir=15836> (2011. 03. 18.)

³⁸ Nicolas Sarközy 2010-ben hatósági offenzívát hirdetett a roma sátoztáborok ellen. Grenoble-i beszédében – amelynek több kijelentését már visszavonta – a francia elnök nyíltan a Romániából érkező cigányokat vádolta meg a növekvő bűnözés miatt, és azt ígérte, drákói szigorral utasítják ki az illegális bevándorlókat. [<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-11020429> (2011. 08. 12)]

³⁹ Németh József: *Az illegális migráció hatása a schengeni térség bővítésére*, 207. o. [Elérhető: <http://pecshor.hu/periodika/XI/nemeth.pdf>]

Problémát okoz, hogy Bulgária, Romániával ellentétben, nem felel meg teljes mértékben a technikai követelményeknek. Míg a román–moldáv határon jelentős technikai fejlesztések történtek, a bolgár–török határon még hiányosságok vannak, így ez is késlelteti Románia schengeni csatlakozását, mert az Európai Unió nem szeretné, hogy a csatlakozás kérdésében különválasszák egymástól Románia és Bulgária ügyét.

Végezetül elmondhatjuk, hogy a schengeni csatlakozás nemcsak Románia számára fontos, hanem annak a geográfiai térségnek is, ahol az ország elhelyezkedik. Különös fontosságú ez Magyarország számára, hisz a legnagyobb lélekszámú magyar kisebbség él Romániában, de az egész Európai Unió számára is nagy jelentőséggel bír a biztonsági intézkedések hatékony érvényesítése a fekete-tengeri és a balkáni térségben. Ugyanakkor az is világosan látszik, hogy óriási feladat és felelőség a schengeni akcióterv bevezetése, illetve életbe léptetése.

Irodalomjegyzék

1. Fábrián Gyula: *Drept instituțional comunitar* Ediția a II-a *Cu referiri la Tratatul de aderare a României, Constituția UE, Tribunalul Funcției Publice și Eurojust*, Editura Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2006.
2. Ioan Bente: *A Román Rendőrség, 45. o. In: Az Európai Unió tagországainak rendőrségei I., Nemzetközi Tudományos Konferencia* (szerk.: Valcsicsák Imre), RTF, Budapest, 2008. május 6.
3. Masika Edit – Harmati Gergely: *Egységes belbiztonsági és jogi térség Európában, Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban*, Miniszterelnöki Hivatal Integrációs Stratégiai Munkacsoportja Budapest, 1999
4. Móré Sándor – Nagy Judit – Szilvásy György Péter: *Európai és nemzetközi közjog* (főiskolai jegyzet, III. átdogozott kiadás), Rendőrtiszti Főiskola, Budapest, 2008
5. Németh József: *Az illegális migráció hatása a schengeni térség bővítésére*, 207. o. [Elérhető: <http://pecshor.hu/periodika/XI/nemeth.pdf>]
6. Ritecz György: *Az illegális migráció és az EU-csatlakozás hatása a Magyar Határőrség zöldhatár őrizetére*, PhD értekezés. ZMNE Budapest, 2002
7. Sallai János: *A bel- és igazságügyi együttműködés általános jogi tudnivalói*, Hans Seidel Alapítvány, Pro Renovanda Cultura Hungarie Alapítvány, Budapest, 2004.

8. Veress Emőd: *Törvénykönyveink állapota*, Romániai Magyar Jogtudományi Közlöny, 2006/3.
9. Commission Decision 2006/928/EC of 13 December 2006 establishing a mechanism for cooperation and verification of progress in Romania to address specific benchmarks in the areas of judicial reform and the fight against corruption (OJ L 354, 14.12.2006, 56. o.)
10. Decizia Curtii Constitutionale 415. din 14. 04. 2010.
11. Egyezmény Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás Végrehajtásáról, Hivatalos Lap L 239, 22/09/2000 o. 0019 – 0062 (Elérhető: [http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922\(02\):HU:HTML](http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922(02):HU:HTML))
12. Legea nr. 144/2007 privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, Monitorul Oficial, Partea I nr. 359 din 25/05/2007.
13. Megállapodás a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről, Hivatalos Lap L 239, 22/09/2000 o. 0013–0018 (Elérhető: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922\(01\):HU:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922(01):HU:HTML))
14. Progress Report on the Cooperation and verification mechanism – procedural aspects, MEMO/07/260, Brussels, 27 June 2007.
15. Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare, Bruxelles, 18.2.2011. COM(2011) 80 final.
16. Report on Progress under the Co-operation and Verification Mechanism in Romania, MEMO/10/347, Brussels, 20. July 2010.
17. <http://www.infolegal.ro/noul-cod-civil-si-noul-cod-penal-vor-intra-in-vigoare-la-1-octombrie-2011-ce-noutati-aduc/2010/07/20/>
18. <http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-11020429>
19. <http://www.kronika.ro/index.php?action=open&res=46047>
20. <http://vilag.transindex.ro/?hir=15836>
21. http://www.impulzus.ro/Keshet_a_schengeni_csatlakozas/hirek/17577
22. http://www.novinite.com/view_news.php?id=134231
23. <http://www.schengen.mai.gov.ro/>